

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 19Co/29/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8105211086
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 05. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zlata Simková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2021:8105211086.9

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zlata Simkovej a členov senátu JUDr. Gabriely Világiovej a JUDr. Karola Krochtu v spore žalobcov: 1. W. X., nar. XX.XX.XXXX, bytom S., W. H. XXX/XX, zast. JUDr. Michal Feciľak, advokát, AK Jesenná 8, 080 05 Prešov, 2. V. X., rod. J., nar. XX.XX.XXXX, bytom A., V. XXX/X, 3. S. T., rod. X., nar. XX.XX.XXXX, bytom A., K. XXX/XX, 4. Q. X., nar. XX.XX.XXXX, bytom K., P. C. X, 5. M. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom K., Y. XX, 6. R. T., nar. XX.XX.XXXX, bytom W., R. XX, 7. T. T., nar. XX.XX.XXXX, bytom Y. XXX, 8. R. T., nar. XX.XX.XXXX, bytom W., R. XX, 9. V. X., nar. XX.XX.XXXX, bytom W., Y. XXXX/XX, 10. D. X., nar. XX.XX.XXXX, bytom W., Y. XXXX/XX, 11. B. X., rod. X., nar. XX.XX.XXXX, bytom W., M. X, 12. F. M., nar. XX.XX.XXXX, bytom M. XX, H. republika, 13. K. M., nar. XX.XX.XXXX, bytom M. - A. č. XX, H. republika, žalobcovia v 2. - 13. rade v konaní právne zastúpení JUDr. Ladislavom Lukáčom, advokátom so sídlom v Prešove, Hlavná 17, IČO: 36 164 666, proti žalovaným: 1. Eggproduct, a. s., IČO: 36 486 001 Petrovanská 34, Prešov, 2. SWEETY, s.r.o., IČO: 36 447 684, Hlavná 57, Prešov 3. SWEETY ICE, s. r. o., IČO: 45 564 710, Petrovanská 34/A, Prešov, 4. Z. X., nar. XX.XX.XXXX, bytom M. K., V. XXX/X, zastúpená žalovanou v 5. rade, 5. Z. V., rod. X., nar. XX.XX.XXXX, bytom W., S. X, 6. FROST, a. s. Prešov, IČO: 36 472 476, Hlavná 57, Prešov, 7. Z. X., nar. XX.XX.XXXX, bytom B. M., B. XXX/XX, 8. D. W., nar. XX.XX.XXXX, bytom W., W. X, žalovaní v 1., 2. a 6. rade právne zastúpení JUDr. Ladislavom Scholczom, advokátom so sídlom v Košiciach, Krmanova 16, o určenie vlastníckeho práva, o odvolaní žalobcov v 1. až 13. rade a žalovaných v 1., 2. a 6. rade proti rozsudku Okresného súdu Prešov č. k. 25C/160/2005-1044 zo dňa 18.10.2018 v spojení s opravným uznesením č. k. 25C/160/2005-1342 zo dňa 19.05.2020 takto

rozhodol:

Potvrdzuje rozsudok v spojení s opravným uznesením č. k. 25C/160/2005-1342 zo dňa 19.05.2020 okrem výroku III. o trovách konania.

Zrušuje rozsudok vo výroku III. o trovách konania a v rozsahu zrušenia vracia vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudok súd prvej inštancie žalobu žalobcov voči žalovaným zamietol, zrušil neodkladné opatrenie nariadené súdom pod č. k. 25C/160/2005-549 zo dňa 01.08.2012 a neodkladné opatrenie nariadené súdom pod č. k. 25C/160/2005-688 zo dňa 18.10.2013. Náhradu trov konania stranám nepriznal. Rozhodol tak o žalobe, ktorou sa žalobcovia po viacerých jej zmenách petitu domáhali určenia, že do dedičstva po P. X., nar. XX.XX.XXXX, zomrelom XX.XX.XXXX a manželke P. X., rod. B., nar. XX.XX.XXXX, zomrelej XX.XX.XXXX, patria novovytvorené parcely: KN-C XXX/X- zastavaná plocha a nádvorie o výmere 19 m²; KN-C XXX/XX- zastavaná plocha a nádvorie o výmere 339 m²; KN-C XXX/XX - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 16 m²; KN-C XXX/XX - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 1.666 m²; KN-C XXX/XXX - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 204 m²; KN-C XXX/XXX - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 866 m²; KN-C XXX - zastavaná plocha a nádvorie o výmere

85 m²; KN-C XXX/XXX - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 1.401 m²; KN-C XXX/XXX - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 421 m²; KN-C XXX/XXX - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 739 m², nachádzajúce sa v kat. území S., vytvorené Geometrickým plánom č. XX/XXXX, ktorý vyhotovil J.. K. W., overený Správou katastra W. pod č. X dňa 11.06.2012.

2. V priebehu konania sa nehnuteľnosti v kat. úz. S., zapísané na LV č. XXX, a to parcely č. XXX/X - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 25 m², č. XXX/XX - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 29 m², č. XXX/XX - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 6 308 m², nachádzali vo vlastníctve žalovaného v 1. rade - Eggproduct, a. s., Petrovanská 34, Prešov. Spoločnosť Frost, a. s., Prešov, IČO: 36 472 476, Hlavná 57, 080 01 Prešov, žalovaný v 6. rade, vlastní nehnuteľnosti nachádzajúce sa v kat. úz. S., zapísané na LV č. XXX, a to parcely č. XXX/XXX - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 1.397 m², č. XXX/XXX - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 6 044 m² a č. XXX - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 85 m². Spoločnosť Sweet Ice, s. r. o., IČO: 45 564 710, Petrovanská 34/A, 080 01 Prešov, vlastní nehnuteľnosti nachádzajúce sa v kat. úz. S., zapísané na LV č. XXX, a to parcely č. XXX/XXX - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 2.461 m² a č. XXX/XXX - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 942 m².

3. Žalobcovia poukazovali na to, že sú oprávnenými dedičmi po P. X. a jeho manželke P., ktorí na základe prídelovej listiny č. XXXX/XX zo dňa 07.04.1948 nadobudli do vlastníctva okrem iných pariel aj parcelu registra KN E č. XXX/X- orná pôda o výmere 5.755 m², nachádzajúcu sa v kat. úz. S.. Táto parcela bola po vykonaní ROEP zapísaná na LV č. XXX v registri súboru E, ktorej spoluvlastníkmi boli právni predchodcovia žalobcov, a to P. X. a manželka, v pomere každý 1. Po vykonaní ROEP v roku 2001 nebolo právnym predchodcom žalobcov zapísané vlastnícke právo k tejto parcele z dôvodu, že na nich stáli bývalé Hydínárske závody a vlastnícke právo bolo zapísané v ich prospech v súbore registra C na LV č. XXX. Žalobcovia tvrdili, že predmetný pozemok nebol vyvlastnený, ale stále bol vo vlastníctve ich právnych predchodcov a nikdy neprešiel na štát. Naliehavý právny záujem preukazovali vydaním dvoch listov vlastníctva katastrálnym úradom na tie isté nehnuteľnosti pre rôznych vlastníkov. V priebehu konania zomreli niektorí žalobcovia a do konania vstúpili ich právni nástupcovia.

4. Žalovaní v 1., 2. a 6. rade so žalobou nesúhlasili. Poukázali na to, že žalobcom vznikli iba reštitučné nároky s tým, že vlastníctvo k predmetným parcelám, ktoré sú predmetom žaloby, bolo od roku 1958 vedené na Československom štáte, ktorý sa po konfiškácii ujal držby uvedených nehnuteľností a vo výkone tohto práva nebol nijakým spôsobom rušený. Žalobcovia sa mohli svojich nárokov domáhať len cestou reštitučného konania tak, ako to urobili iní prídelcovia alebo ich právni nástupcovia ohľadom pozemkov v kat. úz. S.. Štát ako právny predchodca žalovaných bol vlastníkom prevádzaných nehnuteľností a jeho právne úkony sú platné. Ostatní žalovaní ako právni nástupcovia po P. X. s manželkou, ktorí nechceli vystupovať ako žalobcovia, boli označení ako žalovaní z dôvodu potrebného úplného okruhu dedičov.

5. Prvoinštančný súd po vykonanom dokazovaní a citujúc § 126 ods. 1 a § 132 ods. 1 Občianskeho zákonníka; § 6 ods. 1 písm. p); § 11 ods. 1 písm. d) a § 13 ods. 1 z. č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu pozemku; § 3 ods. 1 - 3; § 15 ods. 1 - 7 z. č. 92/1991 Zb. o podmienkach prevodu majetku štátu na iné osoby a § 137 písm. c) CSP zistil nasledovné.

6. Výmerom č. XXXX/XXXX, vydaným poverením pôdohospodárstva a pozemkovej reformy podľa § 1 ods. 1 Nariadenia č. 104/1946 Sb. n. SNR o vlastníctve pôdy pridelenej podľa Nariadenia č. 104/1945 Sb. n. SNR v znení nariadenia č. 64/1946 Sb. n. SNR o konfiškovaní a urýchlenom rozdelení poľnohospodárskeho majetku N., V. ako aj zradcov a nepriateľov slovenského národa zo dňa XX.XX.XXXX, bola pridelená P. X. a manželke P., rod. B., do vlastníctva okrem iného aj parcela č. XXX/X o výmere 5.755 m² v kat. úz. S.. Na základe knihovej žiadosti Odboru poľnohospodárstva a lesného hospodárstva Rady ONV v W. zo dňa 07.03.1958 bol uznesením Ľudového súdu v W. zo dňa 22.09.1958 pod č. d. XXXX/XX povolený zápis podľa zákona č. 104/1945 Zb. SNR, na základe ktorého bola poznamenaná konfiškácia majetku pre Československý štát - Povereníctvo poľnohospodárstva, lesného hospodárstva v operatívnej správe OPLH rady ONV v W. a vymazaná bola poznámka konfiškácie pod A.. K strate vlastníckeho práva právnych predchodcov žalobcov došlo na základe zásahu štátu v období rokov 1948-1989. Po zmene spoločenských pomerov boli prijaté právne predpisy za účelom zmiernenia následkov majetkových krívd, a to aj vo vzťahu k vlastníkom poľnohospodárskeho a lesného majetku.

7. Z osvedčenia o dedičstve zo dňa XX.XX.XXXX pod zn. XXD/XXXX/XXXX, F./XXX/XXXX v dedičskej veci po nebohom P. X., nar. XX.XX.XXXX, zomr. XX.XX.XXXX a z osvedčenia o dedičstve zo dňa XX.XX.XXXX pod sp. zn. XXD/XXXX/XXXX, F./XXX/XXXX v dedičskej veci po nebohej P. X. rod. B., nar. XX.XX.XXXX, zomr. dňa XX.XX.XXXX, vyplýva, že nebolo prejednané dedičstvo k parcele č. XXX/X - orná pôda o výmere 5.755 m² v kat. úz. S., hoci tieto osoby figurovali ako spoluvlastníci, každý v X/X, na pôvodnom LV XXX v katastrálnom území S.. Pôvodná parcela mpč. XXX/X, ktorú mali nadobudnúť právni predchodcovia žalobcov na základe výmeru o vlastníctve pôdy zo dňa 07.04.1948, bola vytvorená z parcely mpč. XXX, vedenej vo vložke č. 1, kat. úz. S., na pôvodnom vlastníčkovi M. K..

8. Rozhodnutiami Okresného úradu v W. zo dňa XX.XX.XXXX a XX.XX.XXXX v prospech oprávnených osôb ako dedičov, V. A., rod. H. a F. H. mladšieho, boli priznané reštitučné nároky po ich právnych predchodcoch odňatím pridelenej pôdy bez právneho dôvodu pôvodne konfiškovaného majetku M. K. v katastrálnom území S., v súvislosti s budovaním Q. S. a Východoslovenských hydínarských závodov.

9. Uznesením zo dňa 22.09.1958 pod č. d. XXXX/XX súd povolil zápis vo vložke č. 1, 2, kat. úz. S., na nehnuteľnosti zapísané na mene M. K. pod B1 v celosti, poznamenanie konfiškácie podľa zákona č. 104/1945 Sb. n. SNR v prospech Československého štátu s tým, že sa vymazuje poznámka konfiškácie pod B17. Uvedený zápis bol poznamenaný v pozemnoknižnej vložke č. 1 pod B39.

10. Dňa 01.08.1968 pod č. X-D/XX bola uzatvorená hospodárska zmluva o prevode správy národného majetku podľa § 347 Hospodárskeho zákonníka medzi odovzdávajúcou organizáciou Okresným národným výborom W. a preberajúcou organizáciou Východoslovenskými hydínarskými závodmi, n. p. K. v predmete pozemkov parcely č. XXX/X - X v kat. úz. S. a následne na uvedených pozemkoch došlo k výstavbe hydínarskeho štátneho majetku. Rozhodnutím Ministerstvo pôdohospodárstva Slovenskej republiky zo dňa 23.06.1994 sa dňom 30.06.1994 Hydínarsky štátny majetok, kombinát W., rozdelil na tri subjekty, a to Štátny majetok W., S. M. a Hydínu W..

11. Dňa 16.08.1994 bola na Správu katastra W. doručená žiadosť o zápis zmeny vlastníctva zo strany Hydiny W., š. p. v rámci prechodu majetku práv a povinností na právnych nástupcov, konkrétne areálu podniku v kat. úz. S., zapísaného na LV č. XXX a zastavaných pozemkov v kat. úz. W., zapísaných na LV č. XXXX. Predmetné nehnuteľnosti následne na základe zmluvy o prevode privatizovaného majetku podniku S. W., š. p. zo dňa 15.05.1995, uzatvorenej medzi Fondom národného majetku SR ako prevodcom a Slovenským pozemkovým fondom ako nadobúdateľom a následne zakladateľom spoločnosti Hydina W. a. s., a to zakladateľskou listinou zo dňa 19.04.1995, nadobudla akciová spoločnosť Hydina W. a. s.

12. Časť nehnuteľností, pôvodne vedených na LV č. XXX v kat. úz. S., S. W., a. s. dňa 20.01.1998 previedla zmluvou o prevode vlastníctva na spoločnosť Omnia Domotechnika s. r. o., Dunajská ulica č. 4 a 6, Bratislava a kúpnu zmluvou zo dňa 09.12.2003, uzatvorenou formou notárskej zápisnice pod N XXX/XXXX a Nz XXXXXX/XXXX, v prospech pôvodného žalovaného v 1. rade.

13. Súd prvej inštancie z vyjadrenia Obvodného pozemkového úradu W. zo dňa 03.09.2009 zistil, že bolo rozhodnutím č. j. Y. XXXX/XXX-X/SI zo dňa 06.11.2002 (č. l. 270) rozhodnuté, že žiadateľ, žalobca v 1. rade, nespĺňa podmienky podľa § 9 ods. 1 a § 13 ods. 1 zákona č. 229/1991 Zb. pre priznanie reštitučného nároku. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť 18.12.2002. V rozhodnutí Okresný úrad W., odbor pozemkový, poľnohospodárstva a lesného hospodárstva, mimo iného konštatuje, že žalobca si žiadosťou zo dňa 28.12.1992 uplatnil na bývalom pozemkovom úrade v W. reštitučný nárok na vydanie nehnuteľností v katastrálnom území S.. Nakoľko k uplatnenému reštitučnému nároku neboli priložené žiadne doklady, ktoré by potvrdzovali prechod nehnuteľností na štát, nebolo možné posúdiť oprávnenosť nároku a identifikovať oprávnené osoby. Žalobca bol preto listom zo dňa 17.07.2001 vyzvaný na doloženie potrebných dokladov. Žalobca na uvedený list nereagoval a požadované doklady nepredložil. Listom zo dňa 20.05.2002 bol žalobca urgovaný o predloženie dokladov, čo však neurobil. Z dôvodu, že žalobca nepreukázal dôvodnosť svojho reštitučného nároku, Okresný úrad rozhodol, že nespĺňa podmienky pre jeho priznanie.

14. V ďalšom prvoinštančný súd poukázal na to, že Ústavný súd Slovenskej republiky v náleze sp. zn. I.ÚS/460/2017 konštatoval, že základné práva sťažovateľov Eggproduct, a. s., SWEETY ICE, s. r. o., a FROST, a. s., garantované čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl.

36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práva garantované čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 1 ods. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 7Co/163/2014 z 26.02.2015, v spojení s uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Cdo/550/2015 z 27.04.2017, porušené boli. Išlo o skutkovo obdobnú vec, ktorá bola na tunajšom súde prejednávaná pod sp. zn. 29C/114/2005, pričom súd žalobe vyhovel a určil, že žalobcovia sú podieloví spoluvlastníci nehnuteľností, ktoré získali ich právni predchodcovia na základe výmeru č. 2534/1948 a ktoré v súčasnosti vlastnili sťažovatelia. Krajský súd tento rozsudok potvrdil. V odôvodnení nálezu Ústavný súd mimo iného uviedol, že v pôvodnom konaní bola voči týmto spoločnostiam ako žalovaným podaná žaloba o určenie vlastníckeho práva k sporným pozemkom; uplatnený nárok odvodzovali žalobcovia od skutočnosti, že sú oprávnenými dedičmi po a, ktorí na základe výmeru č. XXXX/XX zo dňa 07.04.1948 mali nadobudnúť pozemok parc. KN „E“ č. , druh pozemku: orná pôda o výmere 5 755 m², kat. územie ... Na základe návrhu Povereníctva pôdohospodárstva pre pozemkovú reformu v A. zo dňa XX.XX.XXXX sa v PK vložke 2 č. 1, pod B 17, zapísala poznámka o konfiškácii veľkostatkárskeho majetku podľa Nar. 104/45 Sb. n. SNR pre účely pozemkovej reformy. Sťažovatelia odvodzujú vlastnícke právo k sporným pozemkom od konfiškačného zápisu pre Československý štát - Povereníctvo poľnohospodárstva a lesného hospodárstva v operatívnej správe OPLH rady ONV v W.; pod por. č. B39 kmeňovej vložky č. 1 bol dňa 22.09.1958 pod č. d. 1089 vykonaný zápis konfiškácie pre Československý štát - Povereníctvo poľnohospodárstva a lesného hospodárstva v operatívnej správe OPLH Rady ONV v W., potom pod B40 sa vymazala poznámka konfiškácie pod B17. Po konfiškácii v roku 1958 sa na základe rozhodnutia zo dňa 13.07.1960, vydaného Odborom pre výstavbu ONV v W., určili pozemky pre stavbu Hydinárskeho závodu v W., medzi ktorými bol aj pozemok parc. č. , kat. územie ; zo zápisnice spísanej dňa 31.05.1960 vyplýva, že vlastníkom pozemkov (aj pozemku parc. č.), na ktorých malo dôjsť k výstavbe Hydinárskych závodov, je Československý štát. Na základe Zmluvy o prevode správy národného majetku zo dňa 01.08.1968 medzi ONV v W. a Východoslovenskými hydinárskymi závodmi n. p. K., kat. územie , došlo následne k výstavbe Hydinárskeho štátneho podniku (aj na pozemku parc. č.). Rozhodnutím Ministerstva pôdohospodárstva SR zo dňa 23.06.1994 sa dňom 30.06.1994 Hydinársky štátny majetok, kombinát W., v rozdelil na 3 subjekty - Štátny majetok W., Hydinu M. a Hydinu W. Uznesením Obvodného súdu K. zo dňa 22.07.1994 bol povolený výmaz Hydinárskeho štátneho kombinátu a zápis Hydiny W. na základe zakladacej listiny, dňom 01.07.1994. Dňom 06.08.1994 bola doručená žiadosť o zápis zmeny vlastníctva zo strany Hydiny W. š. p., v rámci prechodu majetku práv a povinností na právnych nástupcov, konkrétne k areálu podniku kat. územie , na LV č. a zastavaných pozemkov v kat. území na LV č. Dotknuté nehnuteľnosti následne na základe Zmluvy o prevode privatizovaného majetku Hydina W. š. p., ktorá bola uzatvorená medzi Fondom národného majetku ako prevodcom a Slovenským pozemkovým fondom ako nadobúdateľom (ďalej „privatizačná zmluva“) a následne zakladateľom spoločnosti Hydina W. a. s., nadobudla akciová spoločnosť Hydina W., a. s.; účinky vkladu z privatizačnej zmluvy nastali dňa 15.05.1995. Následne ďalšími prevodmi nadobudli sporné pozemky sťažovatelia.

15. Ústavný súd ďalej konštatoval, že právny záver okresného súdu, ktorý absolútne aproboval aj Krajský súd v Prešove (ďalej aj „odvolací súd“), že vedľajší účastníci (žalobcovia) ako právni nástupcovia po „prídelcoch“ (a manželke , rod.) bez akéhokoľvek posudzovania otázky legitímneho očakávania mali splnené všetky podmienky pre vyhovenie žalobe (§ 80 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku), a preto ich určil za podielových spoluvlastníkov sporných nehnuteľností (býv. parc. č. vo výmere 5.755 m²), ktoré právni predchodcovia nadobudli jednak na základe výmeru zo 7. apríla 1948, ktorý však nebol intabulovaný (právne odovzdaný), a jednak na základe vydržania k 1. januáru 1961, teda po uplynutí 10-ročnej vydržacej lehoty počítanej od 1. januára 1951, vykazuje znaky výkladu, ktorý je nutné hodnotiť ako protiústavný.

16. Ústavný súd tiež uviedol že len výnimočne je možné pripustiť konkurenciu všeobecnej žaloby s reštitučnými predpismi. V každom jednotlivom prípade sa môžu vyskytovať okolnosti, ktoré odôvodňujú použitie určovacej žaloby ako jediného možného prostriedku nápravy krívd. V danom prípade sa všeobecné súdy mali predovšetkým zamerať na otázku, či existujú v súdenom prípade konkrétne okolnosti, pre ktoré žalobcovia nemohli reálne využiť jednoduchšie uplatniteľné reštitučné predpisy [v danom prípade zákon č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 229/1991 Zb.)], alebo či im nezostalo nič iné, než sa majetku po svojich rodičoch domáhať určovacou žalobou. Ústavný súd konštatoval, že v danom prípade sa javí, že formálne včasnému uplatneniu reštitučného nároku podľa zákona č. 229/1991 Zb. nebránila žiadna objektívna skutočnosť, bola to skôr zrejme iba ich

subjektívna okolnosť, ktorou sa však nedá obchádzať reštitučný predpis, ktorý počítal aj s možnosťou riešiť reštitučný nárok v prípade, keď nemožno pozemok vrátiť „in natura“ (pre jeho zastavanosť), preto nemali mať otvorenú cestu na uplatnenie určovacej žaloby; v takomto prípade skutočne mala prevážiť zásada „vigilantibus iura“ nad nedbanlivosťou a laxnosťou žalobcov.

17. Prvoinštančný súd ďalej poukázal na skutkovo identické veci vedené na tunajšom súde pod sp. zn. 29C/114/2005, neskôr 29C/115/2012, v ktorých bola žaloba zamietnutá. V konaní pod sp. zn. 29C/115/2014 bola predmetom vedľajšia nehnuteľnosť, označená ako mpč. XXX/X. Dôvodom zamietnutia žaloby bola skutočnosť, že žalobcom v danej veci nič nebránilo domáhať sa svojich práv vo vzťahu k sporným nehnuteľnostiam v rámci reštitučných predpisov a keďže tak neurobili, nemôžu sa úspešne domáhať svojho vlastníckeho práva všeobecnou žalobou. K princípu právnej istoty a predvídateľnosti súdneho rozhodnutia poukázal na rozhodnutia Ústavného súdu SR, pod sp. zn. PL. ÚS/21/00, PL. ÚS/6/04 a III. ÚS/328/05.

18. Súd prvej inštancie tak skonštatoval, že ak v skutkovo rovnakej právnej veci súd žalobu zamietol, neostávalo mu nič iné ako rozhodnúť rovnako. Upriamil pozornosť na vykonané dokazovanie vo vzťahu k možnosti alebo nemožnosti žalobcov uplatniť si svoj nárok v rámci reštitučných predpisov. Zistil, že žalobca v 1. rade v mene ostatných oprávnených osôb pôvodných žalobcov si svoj nárok uplatnil žiadosťou v roku 1992 (zo dňa 28.12.1992, ktoré je na č.l. spisu 272). Po určitom čase, keď sa s touto žiadosťou nepracovalo, následne bol žalobca vyzvaný, aby doplnil príslušnú žiadosť o listinné dôkazy potrebné na posúdenie nároku žalobcov. Žalobca však svoju žiadosť ani na opakovanú výzvu nedoplnil. Okresný úrad W., odbor pozemkový, poľnohospodárstva a lesného hospodárstva dňa 06.11.2002 rozhodol, že žalobca nespĺňa podmienky § 9 ods. 1 a § 13 ods. 1 z. č. 229/1991 Zb. pre priznanie reštitučného nároku. Následne žalobca podal súdu predmetnú žalobu (a to dňa 13.05.2005). Prvoinštančný súd uviedol, že zákonodarca na uplatnenie si reštitučných nárokov stanovil zákonné lehoty zo strany oprávnených osôb, tieto časovo ohraničil a ich nevyužitie znamenalo zánik práva oprávnených osôb. Bolo nesporným, že žalobcovia ako právni nástupcovia pôvodných vlastníkov, teda oprávnené osoby, toto svoje právo v lehote náležite nevyužili, pretože hoci si podali žiadosť v zákonnej lehote, táto neobsahovala potrebné náležitosti, resp. prílohy a žalobcovia namiesto toho, aby danú žiadosť doplnili, na toto rezignovali a ostali nečinní, čo znamenalo zánik ich reštitučného nároku. Žalobcom nebránil žiadny kvalifikovaný dôvod riadne postupovať v konaní podľa reštitučných predpisov. Prvoinštančný súd poukázal na to, že osobám, ktorých právni predchodcovia vlastnili pozemky v rovnakej oblasti a ktoré riadne doložili k žiadosti potrebné doklady, bola im ako osobám, ktoré splnili podmienky podľa reštitučných predpisov, vyplatená náhrada za ich pozemky, ktoré im už nemohli byť vydané.

19. K naliehavému právnenému záujmu poukázal na závery vyplývajúce z nálezu Ústavného súdu SR, sp. zn. I. ÚS/460/2017.

20. S poukazom na § 1 ods. 3 zákona o pôde uviedol, že z povahy tohto zákona ako špeciálneho právneho predpisu vyplýva, že nároky ním upravené nemožno riešiť ináč, než podľa jeho ustanovení v zmysle všeobecnej zásady *lex specialis derogat lex generali*. Zákon o pôde stanovuje určité podmienky a postup pre uplatnenie nároku, teda nemožno takýto nárok uplatňovať podľa iného právneho predpisu. Preto hľadať riešenie vo všeobecnom právnom predpise, akým je Občiansky zákonník je možné len vtedy, pokiaľ v špeciálnom predpise chýba právna úprava, ktorú by bolo možné vzťahovať na zistený skutkový stav. Táto právna úprava v tomto prípade neabsentovala.

21. Poukazujúc na z. č. 92/1991 Zb. o tzv. veľkej privatizácii prvoinštančný súd uviedol, že bolo možné prevádzať (privatizovať) aj majetok, na ktorý vznikol nárok fyzickým osobám podľa reštitučných právnych predpisov, pričom nadobúdateľ, resp. právny nástupca mali postavenie povinnej osoby. Zákon umožňoval previesť do vlastníctva tretích osôb aj veci, ku ktorým mohol byť uplatnený reštitučný nárok, ak uplatnený nebol alebo z rôznych dôvodov oprávnenej osobe vydaný nebol.

22. Ak teda nehnuteľnosť, ktorú prevzal štát bez právneho dôvodu a voči ktorej nebol uplatnený reštitučný nárok, prípadne uplatnený bol, ale vec nemohla byť pre zákonnú prekážku vydaná a tento bol prevedený do vlastníctva tretej osoby (napríklad privatizáciou), je dôvodné dospieť k záveru, že podľa zákona od okamihu, kedy došlo k zamietnutiu reštitučného nároku, resp. bolo oprávnenej osobe oznámené, že nemôže byť jej pozemok pre zákonnú prekážku vydaný, tak týmto okamihom nemožno

ďalej oprávnenú osobu považovať za vlastníka veci. Vlastníkmi nehnuteľnosti sú aj naďalej právni nástupcovia pôvodného žalovaného DOMA, a. s., Petrovanská 34, Prešov. Preto prvoinštančný súd považoval žalobu za nedôvodnú, a preto ju v celom rozsahu zamietol.

23. S poukazom na § 335 ods. 1 CSP zrušil aj nariadené neodkladné opatrenie, keďže žalobu zamietol.

24. Výrok o trovách konania odôvodnil ust. § 251; § 255 ods. 1, 2 a § 262 ods. 1, 2 CSP. Žalobcovia boli v konaní neúspešní. V čase podania žaloby však bol stav, čo do rozhodovacej praxe súdov v obdobných veciach, taký, že dával žalobcom legitímny dôvod pre presvedčenie, že budú v konaní úspešní. Mohli sa teda dôvodne domnievať, že ich žaloba je dôvodná. Rozhodovacia prax súdov bola rôzna a neustálená. Súd mal teda za to, že za týchto okolností by bolo nanajvýš nespravodlivé priznať náhradu trov konania žalovaným. Preto náhradu trov konania nepriznal ani jednej zo strán sporu.

25. Súd prvej inštancie opravným uznesením č. k. 25C/160/2005-1342 zo dňa 19.05.2020 opravil záhlavie napadnutého rozsudku o správne označenie žalovaného v 2. rade.

26. Proti uvedenému rozsudku, a to čo do výroku III. o trovách konania, v zákonom stanovenej lehote podali odvolanie žalovaní v 1. až 3. a 6. rade. Odvolanie odôvodňovali podľa § 365 ods. 1 písm. h) CSP tým, že prvoinštančný súd vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Uviedli, že žaloba bola v celom rozsahu zamietnutá, preto žalovaní mali plný úspech vo veci. Poukázali na to, že súd prvej inštancie rozhodol o trovách konania podľa § 255 CSP, teda podľa zásady úspechu strany v konaní. Svoje rozhodnutie však oprel o konštatovanie, že v čase podania žaloby rozhodovacia prax súdov v obdobných veciach u žalobcov vzbudzovala legitímny dôvod na presvedčenie, že budú v konaní úspešní. S týmto záverom súdu prvej inštancie vyslovili nesúhlas tvrdením, že je nesprávny a nedôvodný, poškodzuje práva žalovaných. Úspech vo veci je okolnosťou, ktorá určuje nárok na náhradu trov konania. Jedinou výnimkou je existencia dôvodov hodných osobitného zreteľa podľa § 257 CSP, ktorý však prvoinštančný súd v danej veci neaplikoval, lebo o trovách rozhodol podľa § 255 CSP. Odôvodnenie napadnutého rozsudku vo vzťahu k trovám konania vo výroku III. napadnutého rozhodnutia nezodpovedá právnej kvalifikácii. Rozhodnutie totiž musí vychádzať z okolností existujúcich v čase vydania rozhodnutia, pritom zmena judikatúry vo veci nemôže byť na ťarchu žalovaných, ktorí boli vo veci plne úspešní. Navrhli preto napadnutý výrok III. o trovách konania zmeniť tak, že žalovaným prizná nárok na ich náhradu voči žalobcom v plnom rozsahu.

27. Proti rozsudku súdu prvej inštancie, a to čo do výrokov I. a II. podali odvolanie žalobcovia z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP. V odvolaní uviedli, že sú oprávnenými dedičmi po P. X. a jeho manželke P., ktorí na základe prídelovej listiny č. XXXX/XX zo dňa 07.04.1948 nadobudli do vlastníctva predmetné parcely, okrem iného, ktoré v čase podania žaloby boli zapísané na vlastníka DOMA spol. s r. o., W.. Žalovaní sú právnymi nástupcami pôvodného žalovaného alebo subjekty, ktoré nadobudli sporné nehnuteľnosti. V ďalšom citovali časť odôvodnenia napadnutého rozsudku tvrdiac, že prvoinštančný súd na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Tvrdili, že v posudzovanej právnej veci sa nejedná o skutkovo totožnú vec, ako vec, ktorá bola posudzovaná Ústavným súdom SR pod sp. zn. I. ÚS/460/2017. V prejednávanvej veci totiž žalobcom bolo po uplatnení reštitučného nároku oznámené, že v ich prípade sa nejedná o reštitučné nároky a že si svoje vlastnícke právo môžu uplatniť voči tým užívateľom, ktorí majú ich nehnuteľnosti v držbe. Ako dôkaz toho poukazovali na žiadosť W. X. zo dňa 28.12.1992 a odpoveď Okresného úradu W., Odboru pozemkového, poľnohospodárskeho a lesného hospodárstva zo dňa 23.06.1997. V ďalšom namietali, že prvoinštančný súd sa nezaoberal otázkou dobrej viery nadobúdateľa privatizovaného majetku spoločnosti Hydina W., a.s. so sídlom v S.. V ďalšom uviedli, že vlastníci pozemkov, na ktorých sa nachádza areál právneho predchodcu žalovaných uplatnili nárok na vydanie nehnuteľnosti. Bolo im odpovedané, že nároku nemôže vyhovieť. Ako dôkazy uvádzali listiny: výzvu, žiadosť a odpovede z rokov 1992 až 1993. V ďalšom poukázali na nálezy Ústavného súdu IV. ÚS/295/2012-37 zo dňa 28.08.2012 a č. k. II. ÚS/468/2012-22 zo dňa 14.02.2013, kedy záväzne bola vyriešená otázka práva žalobcov sa domáhať vlastníckeho práva k sporným pozemkom určovacou žalobou. V zmysle § 431 z. č. 946/1811 Sb. z. s. Všeobecný občiansky zákonník na nadobudnutie vlastníckeho práva v prospech právnych predchodcov žalobcov nebola potrebná intabulácia. S poukazom na § 1 ods. 2 nariadenia č. 104/1946 Sb. n. SNR v tejto súvislosti poukázali na nález Ústavného súdu ČR, sp. zn. II. ÚS/423/97 z 21.10.1998, ako aj ďalšie nálezy Ústavného súdu ČR a tiež rozsudok NS ČR, sp. zn. 22Cdo/1442/2004 z 22.07.2004 vo vzťahu k intabulácii a prídelovej listiny

so záverom, že prídelová listina bola vkladuschopnou listinou, deklarujúcou existenciu rozhodnutia o prídele. Podľa odvolateľov sa tak Československý štát nemohol stať vlastníkom takto skonfiškovaných pozemkov, keďže ku dňu 22.09.1958, kedy bol vykonaný zápis v pozemnoknižnej vložke č. 1, kat. úz. S., pod poradovým číslom B 39/ad 1 čd. 1089, boli vlastníkami predmetných nehnuteľností jednotliví prídelcovia a nie pôvodný vlastník M. K.. Konanie štátu tak bolo konaním vedome v rozpore so zákonom, nemajúce za následok zánik vlastníckeho práva doterajších vlastníkov - prídelcov. Tak ako to vyplýva zo zápisnice napísanej dňa 27.02.1957 na MNV v S., predmetné nehnuteľnosti boli vložené do JRD v S.. Podľa ustálenej judikatúry platí, že ak vlastníci pôdy združili v 50 rokoch minulého storočia pozemky do JRD a vykonávali prostredníctvom tohto detentora ich držbu aj k 01.01.1961, nadobudli vlastnícke právo k týmto pozemkom vydržaním. Vo vzťahu k vzniku vlastníckeho práva v prospech právneho predchodcu žalovaných vkladom do katastra dňom 15.05.1995 uviedli k hodnoteniu dobrej viery názory vyslovené Ústavným súdom ČR a Najvyšším súdom ČR, ktoré špecifikovali so záverom, že ak štát pochybil, nie je možné to vyhodnotiť ako by išlo o oprávnenú držbu. Preto nemohol byť právny predchodca žalovaných Hydina W., a.s., do ktorého bol vložený majetok bývalého štátneho podniku HŠM-K. W., š. p. v dobrej viere za situácie, keď štatutárnym orgánom oboch bol J.. V. H.. Pritom kvalifikácia držby právnickej osoby sa vyhodnocuje podľa dobrej či zlej viery orgánov právnickej osoby. Nadobudnutie vlastníckeho práva na základe dobrej viery je vylúčené, ak táto absentuje. Z nálezu Ústavného súdu ČR, sp. zn. 3247/13 z 05.05.2015 vyplýva, že od uplatnenia reštitučného nároku nemôže byť povinný v dobrej viere a nemôže s nehnuteľnosťami nakladať ako s vlastnými. Opätovne zdôraznili, že v predmetnej veci sa prvoinštančný súd otázkou dobrej viery spoločnosti Hydina W., a.s. so sídlom v S. vôbec nezaoberal. S poukazom na § 5 ods. 3 z. č. 229/1991 Zb., povinná osoba od účinnosti tohto zákona, nemôže veci, ich súčastí a príslušenstvo previesť do vlastníctva iného a v zmysle § 3 ods. 2 z. č. 92/1991 Zb., takýto majetok nemohol byť predmetom privatizácie. Na podporu tohto tvrdenia citovali rozhodnutia NS ČR, ktoré konkretizovali. V ďalšom odvolatelia tvrdili, že žalovaní predmetné nehnuteľnosti nemohli ani vydržať, keďže k prerušeniu vydržacej lehoty došlo podaním žaloby dňa 13.05.2005 a žalovaní, resp. ich právni predchodcovia neboli počas celej vydržacej doby, t.j. od vstupu do držby 15.05.1995 dobromyseľný z dôvodu konaní vedených na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 9C/163/98 a 16C/89/96 a tiež rozhodnutie o privatizácii podniku Hydina W., š. p. bolo v rozpore so zákonom. Namietali, že prvoinštančný súd svoj záver o tom, že od okamihu, kedy došlo k zamietnutiu reštitučného nároku, resp. bolo oprávnenej osobe oznámené, že nemôže byť jej pozemok pre zákonnú prekážku vydaný, týmto okamihom nebolo možné oprávnenú osobu považovať za vlastníka, neodôvodnil žiadnou citáciou zákona. Poukázali na judikatúru Ústavného súdu SR, a to v náleze sp. zn. III. ÚS/102/04 zo dňa 25.08.2004, uzneseniach Ústavného súdu SR, sp. zn. III. ÚS/102/04 a sp. zn. III. ÚS/178/06 so záverom, že okolnosť, že fyzická osoba môže ako osoba oprávnená uplatniť nárok na vydanie veci podľa príslušných reštitučných zákonov ju nezabavuje možnosti uplatniť žalobu o ochranu vlastníckeho práva, ak k prevodu (prechodu) vlastníctva na štát nedošlo. Tiež ak došlo k zabratiu majetku štátom bez právneho dôvodu, osoba nestratila svoj vlastnícky vzťah, nič jej preto nebráni sa svojho nároku, resp. finančnej náhrady domáhať žalobou, opierajúcou sa o všeobecné predpisy občianskeho práva. V ďalšom poukázali na právne názory vyjadrené v rozhodnutiach Ústavného súdu SR v priebehu rokov 2009 až 2012. Podľa odvolateľov za kľúčové na posudzované právne veci považujú rozhodnutia Najvyššieho súdu SR, Ústavného súdu SR a Najvyššieho a Ústavného súdu ČR, vydané v rokoch 1998 až 2017, ktoré špecifikovali. Podľa žalobcov aj v náleze Ústavného súdu SR, sp. zn. I. ÚS/460/2017 zo dňa 20.12.2017 sa Ústavný súd SR stotožnil v zásade so záverom predchádzajúceho nálezu Ústavného súdu SR II. ÚS/249/2011, týkajúceho sa práva vlastníka pozemku, ktorého majetok neprešiel na štát, domáhať sa svojho práva žalobou opierajúcou sa o všeobecné predpisy občianskeho práva. V závere odvolatelia poukázali aj na princíp právnej istoty a ich dôvodne očakávanie, že štátne orgány budú konať a rozhodovať podľa platných právnych predpisov, že ich budú správne vykladať a aplikovať. Znamená to, že na určitú právne relevantnú otázku sa pri opakovaní v rovnakých podmienkach dáva rovnaká odpoveď. Ústavný súd SR vo svojej judikatúre konštatoval, že princíp právnej istoty podlieha ochrane aj tzv. legitímne očakávanie, ktoré je užšou kategóriou ako právna istota. Odvolatelia majú preto za to, že v danej veci došlo k porušeniu princípu právnej istoty a legitímneho očakávania na ich strane. Na záver poukázali ešte na rozsudok NS SR sp. zn. 2Sžo/526/2009 zo dňa 21.07.2010, v ktorom bolo vyslovené, že ak postupom povinnej osoby došlo k porušeniu blokačného ustanovenia, zakotveného v ust. § 5 ods. 3 z. č. 229/1991 Zb. o pôde v znení neskorších predpisov, prevody nehnuteľností, ktoré vykonala povinná osoba, sú zo zákona neplatné. Ak teda v posudzovanej veci došlo k porušeniu blokačného ust. § 5 ods. 3 z. č. 229/1991 Zb., sú všetky prevody, ktoré vykonala povinná osoba zo zákona neplatné. Prvoinštančný súd sa tak riadne nevysporiadal s predloženými listinnými dôkazmi a dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, napadnuté rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, ako celok je

nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov. Navrhli preto rozsudok v napadnutých výrokoch zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

28. K odvolaniu žalobcov sa vyjadrili žalovaní v 1. až 3. a 6. rade tak, že v predmetnom konaní nebolo preukázané, že žalobcovia, resp. ich právni predchodcovia si riadne uplatnili reštitučný nárok, čo je podmienkou na to, aby bolo možné hovoriť o porušení blokačného ustanovenia. Poukázali na rozhodnutia Okresného úradu Prešov, Odbor pozemkový, poľnohospodárstva a lesného hospodárstva č. k. OPPaLH 2002/210-3-SI zo dňa 06.11.2002, ktorým bolo rozhodnuté, že žalobca v 1. rade nespĺňa podmienky podľa § 9 ods. 1 a § 13 ods. 1 z. č. 229/1991 Zb. pre priznanie reštitučného nároku, nakoľko svoj nárok uplatnil žiadosťou z roku 1992, a k nej nepriložil žiadne listiny, resp. dôkazy, preukazujúce dôvodnosť nároku, nepriložil žiadne listiny, ani na výzvu konajúceho orgánu, v dôsledku čoho nebolo jeho nároku vyhovené, lebo nevedel preukázať jeho dôvodnosť a opodstatnenosť. Takýto postup žalobcu v 1. rade je preto dôvodné označiť za formálny. S poukazom na uvedené rozhodnutie je zrejmé, že žalobca v 1. rade nárok v zmysle z. č. 229/1991 Zb. si neuplatnil. Žalobcovia boli vo vzťahu k uplatneniu vlastníckeho práva k sporným pozemkom pasívni, nezaujímali sa o ne niekoľko desaťročí a naopak žalovaní pristupovali k výkonu vlastníckeho práva k sporným pozemkom ako ich vlastníci, investovali do nich a zveľadili. Rozhodnutia sp. zn. 2Sžo/526/2009 a 3Sžo/102/2014 sú založené na iných skutkových okolnostiach a právnych záveroch ako prejednávaná vec. Skutkovo obdobná a právne zhodná vec bola riešená nálezom Ústavného súdu SR, sp. zn. I. ÚS/460/2017-73 zo dňa 20.12.2017, ktorým došlo k prelomeniu zásady „nemo plus iusris...“ v prospech ochrany dobrej viery nadobúdateľa. Tento nález je pre posúdenie danej veci rozhodný a konajúci súd musí z neho vychádzať.

29. Žalovaní v 1. - 3 a 6. rade napadnuté rozhodnutie považujú za vecne správne čo do výrokov I. a II., keďže voči výroku III. podali odvolanie. Namietali tiež, že odvolanie bolo zo strany žalobcov podané Q.. H. bez udelenia ich súhlasu s jeho obsahom, preto je možné ho posúdiť ako odvolanie podané neoprávnenou osobou a odmietnuť ho podľa § 386 písm. b) CSP. Zotrváli na svojich predchádzajúcich vyjadreniach so záverom o potrebe potvrdenia rozsudku súdu prvej inštancie vo výrokoch I. a II. a so žiadosťou priznať žalovaným nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

30. Replikou žalobcov zo dňa 17.06.2019 sa títo vyjadrili k vyjadreniam žalovaných s tvrdením, že reštitučný nárok bol riadne uplatnený, preto blokačné ustanovenie sa aktivovalo s odstupom času po predložení všetkých potrebných príloh. Vo veci privatizácie majetku Hydina W. š. p. na Hydinu W., a. s. došlo zo strany povinnej osoby k postupu, následkom ktorého bolo porušenie blokačného ustanovenia podľa § 5 ods. 3 z. č. 229/1991 Zb., sú preto všetky prevody zo zákona neplatné.

31. K ďalšej duplike žalobcov žalovaní v 1. až 3. a 6. rade opätovne zotrvávali na doterajších názoroch. Následne poukázali aj na skutkovo a právne totožnú vec Krajského súdu v Prešove, č. k. 20Co/154/2017-2069, v ktorej bol braný do úvahy nález Ústavného súdu SR, č. k. I. ÚS/460/2017-73, ako aj rozhodnutie Krajského súdu v Prešove, č. k. 23Co/104/2017-735, vydané v skutkovo podobných a právne totožných veciach, preto opätovne navrhli rozsudok ako vecne správny potvrdiť a priznať im nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

32. K uvedenej duplike sa strana žalobcov nevyjadrila.

33. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolania boli podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenými osobami (§ 359 CSP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP bez nariadenia ústneho pojednávania (§ 385 CSP a contrario) s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozsudku oznámil na úradnej tabuli aj webovej stránke Krajského súdu v Prešove dňa 18.05.2021 a dospel k záveru, že odvolanie žalobcov nebolo posúdené ako dôvodné a odvolanie žalovaných proti výroku o trovách konania bolo vyhodnotené ako dôvodné.

34. Keďže v odvolaniach bolo namietané nesprávne právne posúdenie veci súdom prvej inštancie, odvolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený stav, dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny, t.j. náležitý právny predpis alebo, ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak

zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. O nesprávne právne posúdenie veci čo do jej merita súdom prvej inštancie v predmetnom konaní však nejde. Súd prvej inštancie správne aplikoval príslušné právne predpisy na zistený skutkový stav.

35. Z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd prejedná vec v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať, nemusí byť pritom daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (viď rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS/78/05).

36. Odvolací súd má za to, že súd prvej inštancie v prejednávanom spore, na základe vykonaného dokazovania dospel k správnym skutkovým zisteniam a prejednávaný spor aj správne právne posúdil. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku jednoznačne vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami súdu pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi súdu na strane druhej. Naproti tomu v priebehu odvolacieho konania neboli predstreté také relevantné argumenty, teda také argumenty majúce súvis s prejednávanou vecou, ktoré by boli takej povahy, že by mohli priniesť iné rozhodnutie vo veci.

37. Odvolací súd v celom rozsahu poukazuje na odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie čo do vecí samej, a to v zmysle § 387 ods. 2 CSP, s ktorým sa stotožňuje. Obmedzuje sa preto len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia a dopĺňa na zdôraznenie správnosti a k odvolacím dôvodom nasledovné. Aj podľa názoru odvolacieho súdu prvoinštančný súd žalobu zamietol správne majúci za to, že túto vyhodnotil ako neoprávnenú. Nebolo možné v danej veci neaplikovať závery vyslovené Ústavným súdom SR v náleze sp. zn. I. ÚS/460/2017, v ktorom bola riešená identická vec ako vec, ktorá je predmetom tohto konania. Je však nutné súhlasiť s tvrdením, že bola nejednotná rozhodovacia prax pri riešení otázky konkurencie reštitučnej a vlastníckej žaloby. Táto rozdielna názorová línia však bola odstránená už novšími rozhodnutiami Ústavného súdu SR, a to najmä nálezhom Ústavného súdu SR, sp. zn. I. ÚS/460/2017, preto správne z uvedeného nálezu vychádzal aj súd prvej inštancie. V tejto súvislosti je rovnako možné poukázať aj na uznesenie Ústavného súdu SR, sp. zn. III. ÚS/177/2013 z 24.04.2013, v ktorom bolo zaujaté stanovisko k otázke konkurencie, reštitučnej a vlastníckej žaloby. Z uvedeného rozhodnutia vyplýva, že po uplynutí reštitučných lehôt už nie je možné uplatniť si všeobecnou vlastníckou žalobou určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti. Reštitučné predpisy majú povahu lex specialis vo vzťahu k Občianskemu zákonníku, ktorý predstavuje lex generalis. Z povahy reštitučných zákonov ako predpisov špeciálnych vyplýva, že nároky nimi upravené nie je možné riešiť inak, než podľa ich ustanovení v zmysle všeobecnej zásady o zákone všeobecnom a osobitnom (lex specialis derogat legi generali). Ak stanoví reštitučný prepis určité podmienky pre uplatnenie reštitučného nároku, nie je možné ten istý nárok uplatňovať podľa iného predpisu (teda podľa Občianskeho zákonníka). Pokiaľ by i naďalej bolo možné sa domáhať nárokov podľa Občianskeho zákonníka, napr. určenie vlastníckeho práva k tejto veci, ktoré bolo možné uplatniť si podľa reštitučného predpisu, bola by hromadne narušená právna istota osôb, ktoré už potom, čo bolo zrejmé, že k vydaniu nehnuteľností podľa reštitučného predpisu už nedôjde, na základe riadnych právnych skutočností túto nehnuteľnosť získali od povinnej osoby (od štátu alebo jeho právnych nástupcov), ako aj právna istota budúcich nadobúdateľov tohto majetku.

38. Je nutné v danej veci vyhodnotiť závery Obvodného pozemkového úradu W., vyplývajúce z jeho rozhodnutia č. j. Y. XXXX/XXXX-X/SI zo dňa 06.11.2002, ktorým bolo konštatované, že žalobca v 1. rade nespĺňa podmienky podľa § 9 ods. 1 a § 13 ods. 1 z. č. 229/1991 Zb. pre priznanie reštitučného nároku, nakoľko neboli ním predložené žiadne doklady potvrdzujúce oprávnenosť nároku a identifikáciu oprávnenej osoby. Žalobca teda nepreukázal dôvodnosť svojho reštitučného nároku, preto bolo rozhodnuté, že nespĺňa podmienky pre jeho priznanie. Uvedené rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť 18.12.2002. Vzhľadom na uvedené je možné jednoznačne konštatovať, že zo strany žalobcov bol uplatnený reštitučný nárok podľa z. č. 229/1991 Zb. iba formálne, preto nie je možné priznať im oprávnenie domáhať sa svojho nároku určovacou žalobou podľa Občianskeho zákonníka. Uvedený záver jednoznačne vyplýva z judikatúry Ústavného súdu SR, a to z jeho uznesenia sp. zn. III. ÚS/177/2013 z 24.04.2013 a v identickej veci ako je prejednávaná v danom konaní aj z nálezu sp. zn. I. ÚS/460/2017 zo dňa 20.12.2017. Aj nález Ústavného súdu SR, sp. zn. II. ÚS/249/2011 pripustil výnimočne použitie určovacej žaloby v konkurencii s reštitučnými predpismi, a to iba za existencie výnimočných okolností, odôvodňujúcich použitie určovacej žaloby ako jediného možného prostriedku na nápravu krívd. Aj odvolací súd v prejednávanom prípade má za to, že o takýto výnimočný dôvod

pre aplikáciu určovacej žaloby nebol preukázaný. Aj podľa názoru odvolacieho súdu, žiadna objektívna skutočnosť žalobcom nebránila riadnemu uplatneniu reštitučných nárokov podľa z. č. 229/1991 Zb., išlo podľa zistení iba o subjektívnu okolnosť (nepreukázanie potrebných listinných dôkazov), čím sa však nedá obchádzať reštitučný predpis.

39. Ak odvolatelia poukazujú na nutnosť zachovania princípov právnej istoty a predvídateľnosti súdnych rozhodnutí v rovnakej právnej otázke za rovnakej alebo analogickej skutkovej situácie, tak možno konštatovať, že tento princíp je v danej veci jednoznačne dodržaný, a to s poukazom na závery nálezu Ústavného súdu SR, sp. zn. I. ÚS/460/2017. Žalobcovia vo svojom odvolaní poukazujú na rozhodnutia Ústavného súdu tak Slovenskej, ako aj Českej republiky, ktoré na riešenie danej problematiky mali iný názor, k čomu odvolací súd uvádza, že ide o rozhodnutia predchádzajúce názoru vyslovenému v náleze Ústavného súdu SR, sp. zn. I. ÚS/460/2017. Ak došlo k ustáleniu rozhodovacej praxe na danú problematiku neskoršími rozhodnutiami, je nutné aplikovať závery vyplývajúce z neskorších rozhodnutí. K definícii ustálenej rozhodovacej praxe odvolací súd uvádza, že s prihliadnutím na čl. 3 základných princípov CSP do jeho pojmu treba zahrnúť rozhodnutia NS a Ústavného súdu SR a Európskeho súdu pre ľudské práva, prípadne Súdneho dvora EÚ. Rozhodnutia súdov iných štátov nie je možné pod uvedený pojem subsumovať (viď uznesenie NS SR z 31.10.2017, sp. zn. 6Cdo/129/2017). Vzhľadom na uvedené bolo nutnosťou v danej veci vychádzať z aktuálnej rozhodovacej činnosti Ústavného súdu SR a nie z rozhodnutí iných štátov (ani napr. z rozhodnutí ÚS ČR alebo NS ČR).

40. Možno teda skonštatovať, že súd prvej inštancie dal vo svojom rozhodnutí zrozumiteľnú a presvedčivú odpoveď na podstatné argumenty strán sporu, pričom tak učinil v snahe garantovať stranám ich právo na spravodlivé súdne konanie. Skutočnosť, že v tomto rozhodnutí neboli naplnené očakávania žalobcov a že súd prvej inštancie nerozhodol v súlade s ich právnymi názormi ešte neznamená, že došlo k porušeniu ich základného práva na spravodlivé súdne konanie. Súdom prvej inštancie postupoval v súlade so záväznými právnymi predpismi a majúc na pamäti základné právo strán konania na súdnu ochranu, túto stranám sporu poskytol v požadovanej kvalite. Odvolací súd preto v celom rozsahu poukazuje na odôvodnenie napadnutého rozsudku, s ktorým sa stotožňuje v zmysle ust. § 387 ods. 2 CSP.

41. Odvolací súd ešte dodáva, že Ústavný súd Slovenskej republiky v zhode s rozhodovacou praxou Európskeho súdu pre ľudské práva stabilne judikuje, že povinnosť súdu odôvodniť svoje rozhodnutie neznamená automaticky povinnosť poskytnúť podrobnú odpoveď na každý nastolený argument. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (napr. sp. zn. II.ÚS/44/03, III.ÚS/209/04, I.ÚS/117/05, III.ÚS/191/2013). Rozsah povinností odôvodniť súdne rozhodnutie sa môže meniť podľa povahy rozhodnutia a musí byť analyzované s ohľadom na okolnosti každého prípadu (viď uznesenie NS SR sp. zn. 4Cdo/163/2015 zo dňa 17.04.2016). Odvolací súd tak dospel k záveru, že v danom prípade súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal priebeh konania, stanovisko strán sporu k prejednávanej veci, výsledky vykonaného dokazovania a citoval právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednaný prípad a z ktorých vyvodil svoje právne závery, ktoré primerane vysvetlil s poukazom tiež na ustálenú rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít. Z hľadiska logiky a argumentačnej súdržnosti nebolo možné odôvodneniu napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie čo do veci samej vytknúť nedostatky. Do práva na spravodlivý súdny proces nepatrí súčasne aj právo strany sporu, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (viď rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. IV.ÚS/252/04) a rovnako neznamená ani to, aby strana sporu bola pred všeobecným súdom úspešná, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jej požiadavkou a právnymi názormi (viď rozhodnutie ÚS SR sp. zn. I.ÚS/50/04).

42. Judikatúra súdov vrátane európskeho súdu nevyžaduje, aby na každý argument strany (účastníka) bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia (porov. rozsudok Georgiadis proti Grécku z 29. mája 1997, sťažnosť č. 21522/93, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1997-III; rozsudok Higginsová a ďalší proti Francúzsku z 19. februára 1998, sťažnosť č. 20124/92, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1998-I; uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 23. júna 2004 sp. zn. III. ÚS 209/04). Odvolací súd so zreteľom na vyššie uvedené má za to, že rozsudok súdu prvej inštancie zodpovedá kritériám daných v ustanovení § 220 ods. 2 CSP. Z rovnakých dôvodov nepovažoval za potrebné zaoberať sa ostatnými odvolacími námietkami žalobcov, ktoré nemohli spôsobiť zmenu či už právneho posúdenia veci alebo zmenu rozhodnutia v napadnutom rozsahu ako takú.

43. Z vyššie uvedených dôvodov preto odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch I. a II. postupom podľa § 387 ods. 1 CSP, ako vo výrokoch vecne správnych.

44. Za dôvodné odvolací súd považoval odvolanie žalovaných proti výroku III. o trovách konania, ktorým prvoinštančný súd náhradu trov konania stranám nepriznal. Prvoinštančný súd uvedený výrok odôvodnil

ust. § 251, § 255 ods. 1 a 2 a § 262 ods. 1 a 2 CSP. Uvedené ustanovenia však nekorešponujú s odôvodnením rozhodnutia vo výroku o trovách konania. Ak mal súd prvej inštancie za to, že sú tu dôvody na nepriznanie trov konania úspešnej strane sporu, mal riadne skúmať dôvody uvedené v ust. § 257 CSP, a to na oboch stranách sporu a svoje rozhodnutie mal náležite odôvodniť.

45. Odvolací súd preto rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku III. o trovách konania postupom podľa § 389 ods. 1 písm. c) CSP zrušil a postupom podľa § 391 ods. 2 CSP v rozsahu zrušenia vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

46. Úlohou súdu prvej inštancie bude náležite zistiť podmienky pre správne a spravodlivé rozhodnutie o trovách konania, svoje nové rozhodnutie náležite odôvodniť. Ak bude mať za to, že je potrebné aplikovať pre rozhodnutie o trovách konania ust. § 257 CSP, jeho úlohou bude náležite zistiť okolnosti možnej aplikácie uvedeného ustanovenia, skúmať podmienky na oboch stranách sporu a dať možnosť sa k jeho novej aplikácii vyjadriť oboj stranám sporu (viď nález Ústavného súdu SR z 18.07.2018, sp. zn. I. ÚS/153/2018).

47. Úlohou súdu prvej inštancie bude opätovne rozhodnúť o všetkých trovách konania a svoje nové rozhodnutie náležite odôvodniť.

48. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie **n i e j e** prípustné.

Poučenie o dovolaní: Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 Civilného sporového poriadku, v ďalšom texte už len „CSP“)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 Ods. 1 C. s. p. (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP). Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP).